

i en saa grel Modfætning dertil, som vi i Djebliffet befinde os i. Jeg tror, vi kunde lade hele dette Spørgsmaal om Grundlovstrofskab, Grundlovsmæssighed og Grundlovstridighed rolig ligge, allerede af den Grund, at der slet ikke er Enighed om, hvad Grundloven har villet kræve med sin § 32, og hvad der maa betragtes som den egentlige Kerne i denne Bestemmelse. Jeg har i saa Henseende en ganske anden Opfattelse end det ærede Medlem, og jeg støtter ligesom den højtærede Minister min Opfattelse til den Fortolkning, som er gjort gældende i den Valglov, som emanerede paa det nærmeste samtidig med Grundloven, nemlig Valgloven af 1849, der blev vedtagen samtidig med Grundloven af 1849, og paa Valgloven af 1867, der dog maa betragtes som en umiddelbar Udførelse af Grundloven af 1866. Hvad gif Valgloven af 1849 ud paa eller rettere, hvad gif selve Bestemmelsen i Grundloven af 1849 ud paa? Nærmest paa det at ville have 100 Folketingsmænd, og derfor satte man Tallet paa Indbyggerne i hver Valgkreds, som ved den grundlovgivende Rigsforsamling havde været 12,000, op til 14,000, og i 1866 fulgte man den samme Vej. For at kunne blive staaende ved omtrent 100 Valgkredse forhøjede man Gennemsnittallet til 16,000. Det synes, som om man har lagt fuldt saa megen Vægt paa dette at have et Folketing paa omtrent 100 Medlemmer som paa at ville fastslaa, at Antallet af Folketingsmænd skulde staa i et vist uforanderligt Forhold til Folketallet. Hvorledes gennemførte man nu denne Bestemmelse? Det ærede Medlem synes paa den ene Side ikke at ville opfatte Grundlovens Bestemmelse saaledes, at den har sigtet ogsaa paa, at Kredse skulde være saa vidt muligt nogenlunde lige store, men paa den anden Side anker han dog over som grundlovstridigt, at der i det foreliggende Forslag findes enkelte Kredse, der ere dobbelt saa store som andre, saaledes at en Vælger i de sidstnævnte gælder dobbelt saa meget som i de førstnævnte. Den højtærede Minister har allerede paapeget, at ganske det samme Forhold, eller paa det nærmeste det samme Forhold, allerede var Tilfældet i Valgloven af 1849, og at ganske det samme Forhold er Tilfældet i Valgloven af 1867. Lagtet man i 1849 i Virkeligheden stod paa bar Grund og havde Frihed til at lægge Valgkredsene, omtrent som man vilde, saa gif man dog til saadanne Usvigelser fra Gennemsnittet, at man kom indtil 22 pCt. over Gennemsnittallet, idet man, som anført af den højtærede Minister, i en Kredsnaede til 17,080 i Stedet for 14,000, me-

dens man paa den anden Side i andre Kredse gif ned til et Tal, der var 32 pCt. mindre end Gennemsnittallet, og i 1867 som man endog saa til en Usvigelse op ad til af 70 pCt. mere end Gennemsnittallet og ned ad til af 30 pCt. mindre end Gennemsnittallet. Man bevægede sig mellem de to Yderligheder: 11,192 og 27,220. Efter min Opfattelse har Grundloven ikke blot villet fastslaa Antallet af Folketingskredse, men ogsaa villet gøre gældende, at de i det væsentlige skulle være af nogenlunde lige Størrelse, dog inden for en vis Ramme, med en vis fri Bevægelighed inden for denne. Jeg tror da ogsaa, at det ærede Medlem vil indrømme, at dersom Regeringen f. Eks. i Overensstemmelse med Landstinget vilde have forelagt et Forslag, hvorefter de 110 Kredse, som foreslaas, bleve fordelte saaledes, at ved Siden af de 12 kjøbenhavnske Kredse fik Landets 74 Købstæder hver sin Kreds og alle Landdistrikter puttede ind i de resterende 16—18 Kredse, vilde det ærede Medlem vist have gjort gældende, og med fuld Foje, at dette var i fuld Strid med Grundloven. Det maa være Meningen, at der skal være en vis Ligelighed og helst saa stor Ligelighed som muligt. Det er klart, at man i 1867 alligevel lagde nok saa megen Vægt paa dette, ikke at komme til et større Antal af Folketingskredse, end man alt havde, thi ellers vilde man ikke være gaaet op til saa store Usvigelser, som jeg nævnte, fra det Gennemsnittal, som gaves i Grundloven af 1866. Det tør derfor vistnok siges, at det har været et væsentligt Princip, et Hovedprincip, i Valgloven af 1867 at gøre saa lidt Forandring som muligt i de bestaaende Kredse, og jeg tror, at i Virkeligheden er dette ogsaa i Overensstemmelse med, hvad Folketingets Medlemmer til enhver Tid selv maa anse for det ønskeligste. Det maa anses for lidet ønskeligt, at der ret ofte ryddes op i Kredse, og at disse lægges om, saaledes at den Forbindelse, som er tilvejebragt mellem Kredse og deres Repræsentanter, forstyrres, at ny Forhold skulle knyttes og ny Organisationer skabes i hver enkelt Kreds. Dette vil imidlertid blive den nødvendige Konsekvens af det Princip, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds forfægter, og dog synes det ærede Medlem ikke at ville tage denne Konsekvens. Har jeg forstaaet ham ret ved tidligere Lejligheder, synes han at mene, at naar man nu gif til 137 Kredse, kunde man rolig blive staaende derved i 20, 30 Aar. Jeg forstaaer ikke dette. For mig staar det saaledes, at enten maa man fastholde, at Antallet af Valgkredse skal til enhver Tid bringes i nøje Overensstemmelse